ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ — ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΠΟΥ ΣΚΟΤΩΝΕΙ

Ὁ Λεμονιὲ εἶχε μείνει χῆρος μ' ἕνα παιδί. Ἀγαποῦσε τὴ γυναίκα του τρυφερά, παθητικά. Ἦταν ἀγαθός, κι' ἐνάρετος ἄνθρωπος, ἁπλοϊκός, εἰλικρινής, χωρὶς καμμιὰ κακία, χωρὶς καμμιὰ δυσπιστία.

Ἡ γυναῖκα του ἦταν μιὰ φτωχή γειτονοπούλα. Τὴν εἶχε ἀγαπήσει καὶ τὴν εἶχε ζητήσει σὲ γάμο.

Ἔμπορος ὑφασμάτων, ὁ Λεμονιὲ ἐκέρδιζε χρήματα μὲ τίμιο τρόπο καὶ δὲν ἀμφέβαλε οὔτε μιὰ στιγμὴ γιὰ τὴν εἰλικρίνεια καὶ τὴν ἀφοσίωση τῆς νεαρῆς γυναίκας του. Τὸν εἶχε κάνει εὐτυχισμένον ἄλλωστε. Δὲν ἔβλεπε παρὰ αὐτὴν μονάχα στὸν κόσμο, δὲν ἐσκέπτετο παρὰ μόνον αὐτὴν κυττῶντας την ἀδιάκοπα στὰ μάτια σὰν ἕνας προσκυνητὴς μπροστὰ σὲ εἰκόνισμα.

— Μικρή μου Ἰωάννα, μικρὴ λατρευτή μου Ἰωάννα ! τῆς ἔλεγε κάθε τόσο μὲ πάθος.

Τὰ πέντε πρῶτα χρόνια δὲν εἶχε κάνει παιδιά. Ὕστερα, ξαφνικά, ἡ Ἰωάννα, ἔμεινε ἔγκυος. Ἦταν μιὰ ἀνέκφραση εὐτυχία αὐτὴ γιὰ τὸν Λεμονιέ. Δὲν ἔλειψε οὔτε μιὰ στιγμὴ ἀπὸ κοντά της κατὰ τὸ διάστημα ποὺ ἦταν ἔγκυος. Τόσο πολὺ ἦταν προσκολλημένος σ' αὐτήν, ὥστε ἡ παραμάνα του, μιὰ γρηὰ ποὺ τὸν εἶχε ἀναθρέψει κ' ἔκανε ὅ,τι ἤθελε μὲς στὸ σπίτι, τὸν ἔβγαζε ἔξω πολλὲς φορὲς καὶ τοῦ ἔκλεινε τὴν πόρτα γιὰ νὰ τὸν ἀναγκάση νὰ πάη παραόξω ν' ἀναπνεύση κομάτι.

Ὁ Λεμονιὲ συνεδέετο στενὰ μ' ἕνα νέο, ὁ ὁποῖος ἦταν ὑπάλληλος στὴ Νομαρχία. Τὸν ἔλεγαν Ντυρετοὺρ κ' ἔτρωγε τρεῖς φορὲς τὴ βδομάδα στὸ σπίτι τοῦ Λεμονιέ. Πήγαινε λουλούδια στὴν Ἰωάννα καὶ μερικὲς φορὲς τῆς προσέφερε θεωρεῖο στὸ θέατρο.

Συχνὰ μετὰ τὸ φαγί, ἐνῶ ἡ Ἰωάννα κεντοῦσε κι' αὐτὸς κύτταζε τοὺς λογαριασμούς του, γύριζε καὶ τῆς ἔλεγε :

— Μὲ μιὰ σύντροφο σὰν κι' ἐσένα, ἀγαπημένη μου, κι' ἕνα φίλο σὰν κι' αὐτόν, μπορεῖ ἀξιόλογα νὰ πῆ κανεὶς πὼς εἶνε εὐτυχισμένος σ' αὐτὸ τὸν κόσμο !

Συχνὰ μετὰ τὸ φαγί, ἐνῶ ἡ Ἰωάννα κεντοῦσε...

Ἡ γυναίκα του ὅμως πέθανε ἄξαφνα πάνω στὴ γέννα της. Ἀπὸ τὴ λύπη του, λίγο ἔλειψε νὰ πεθάνη κι' ὁ ἴδιος ὁ Λεμονιέ. Μὰ τὸ παιδὶ ποὺ γεννήθηκε τοῦ ἔδωσε θάρρος καὶ τὸν παρηγόρησε κάπως.

Τὸ ἀγαποῦσε τρελλά, ἔννοιωθε μιὰ νοσηρὴ στοργὴ γι' αὐτό.

***

Τὸ παιδὶ μεγάλωνε. Ὁ πατέρας του δὲν μποροῦσε οὔτε μιὰ στιγμὴ νὰ κάνη χωρὶς αὐτό. Ἔμενε πάντοτε κοντά του, τὸ ἔβγαζε περίπατο, τὸ ἔντυνε μόνος του τὸ ἔπλενε καὶ τὸ τάϊζε αὐτός. Ὁ φίλος του κ. Ντυρετούρ ἔδειχνε κι' αὐτὸς ἐξαιρετικὴ λατρεία στὸ μικρό. Τὸ πετοῦσε ψηλὰ στὰ χέρια του, τὸ χόρευε ὁλόκληρες ὧρες στὰ γόνατά του καί, ξαφνικά, ἐκεῖ ποὺ ἔπαιζε μαζύ του, τὸ ξάπλωνε στὰ πόδια του, κι' ἀνασηκώνοντας τὰ ρουχαλάκια του, τοῦ φιλοῦσε τὶς παχουλὲς γαμπίτσες του.

Ὁ κ. Λεμονιέ, γοητευμένος ψιθύριζε :

— Εἶνε χαριτωμένο, εἶνε χαριτωμένο !

Ὁ κ. Ντυρετοὺρ ἀγκάλιαζε τότε σφιχτὰ τὸ μικρὸ καὶ γαργάλιζε μὲ τὰ μουστάκια του τὸ λαιμουδάκι του.

Μόνο ἡ Οὐρανία, ἡ γρηὰ παραμάνα δὲν τ' ἀγαποῦσε καθόλου. Θύμωνε μὲ τὰ καμώματά του καὶ φαινόταν δυσαρεστημένη μὲ τὴν ὑπερβολικὴ τρυφερότητα ποὺ ἔδειχναν κ' οἱ δυό τους στὸ μικρό.

Ὁ κ. Ντυρετοὺρ τοῦ ἀγόραζε λογῆς-λογῆς παιχνιδάκια κάθε τόσο καὶ τοῦ ἔφερνε γλυκὰ καὶ ζαχαρωτά.

Ἡ Οὐρανία τότε γινόταν ἔξω φρενῶν καὶ φώναζε :

— Εἶνε ντροπή, εἶνε ντροπή, κύριε ! Τὸ καταστρέφετε μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὸ παιδί, τὸ καταστρέφετε, καταλαβαίνετε ; Μὰ θὰ τελειώσουν αὐτά, θὰ τελειώσουν, ναί. νὰ τὸ ξέρετε, θὰ τελειώσουν, σᾶς τὸ λέω, καὶ γρήγορα μάλιστα !

***

Ὁ Γιαννάκης, ἔτσι ἔλεγαν τὸ μικρό, ἦταν ἀδύνατος. Ἡ ὑγεία του δὲν ἦταν καὶ τόσο καλή.

Ὁ γιατρὸς εἶπε ὅτι εἶνε ἀναιμικός, διέταξε δυναμωτικά, μπιφτέκια καὶ σοῦπες.

Ὁ μικρὸς ὅμως δὲν ἀγαποῦσε παρὰ μόνο τὰ γλυκὰ καὶ δὲν ἐννοοῦσε νὰ βάλη ἄλλο τίποτα στὸ στόμα του.

Ἕνα βράδυ, τὴν ὥρα ποὺ εἶχαν καθήσει στὸ τραπέζι, ἡ Οὐρανία ἔφερε τὴ σοῦπα μ' ἕνα ὕφος κυριαρχικὸ ποὺ δὲν τὸ πῆαιρνε καὶ τόσο συχνά. Τὴν ξεσκέπασε ἀπότομα, βούτηξε μέσα τὴν κουτάλα καὶ εἶπε:

— Ὁρίστε μιὰ σοῦπα ποὺ δὲν ἔχετε φάει ποτέ. Θὰ κάνη καλὰ νὰ φάη κι' ὁ μικρὸς ἀπ' αὐτὴν σήμερα.

Ὁ κ. Λεμονιὲ χαμήλωσε τὸ κεφάλι. Κατάλαβε πὼς ὁ μικρὸς θὰ εἶχε ἀντιρρήσεις γι' αὐτό.

Ἡ παραμάνα, ἀφοῦ σερβίρισε τὸν κ. Λεμονιέ, πῆρε ὕστερα τὸ πιάτο τοῦ μικροῦ καὶ τὸ γέμισε. Κατόπιν, ἔκανε δυὸ βήματα πίσω καὶ περίμενε.

Ὁ μικρὸς μύρισε τὴ σοῦπα του κ' ὕστερα τράβηξε τὸ πιάτο του μακρυά, κάνοντας ἕνα μορφασμὸ ἀηδίας.

Ἡ Οὐρανία. καταχίτρινη ἀπὸ τὸ θυμό της, πλησίασε ἀπότομα στὸ τραπέζι καὶ παίρνοντας τὸ κουτάλι, τὸ ἔχωσε μὲ τὸ στανιὸ στὸ στόμα τοῦ μικροῦ.

Ὁ μικρὸς πνίγηκε, ἔβηξε, φταρνίστηκε, ἔφτυσε τὴ σούπα, καί, οὐρλιάζοντας, ἅρπαξε τὸ ποτῆρι καὶ τὸ πέταξε στὴν παραμάνα του. Τὴν βρῆκε στὴν κοιλιά. Αὐτὴ τότε, ἐξαγριωμένη, ἅρπαξε μὲ τὰ χέρια της τὸ κεφάλι τοῦ μικροῦ κι' ἄρχισε νὰ τὸν μπουκώνη μὲ τὸ στανιό.

Ὁ μικρὸς ἔφτυνε τὸ φαΐ, χτυποῦσε πεισματάρικα τὰ πόδια του, στριφογύριζε ἐδῶ καὶ κεῖ, πνιγόταν, καὶ κουνοῦσε τὰ χέρια του μὲ ἀπελπισία, κατακόκκινος ἀπὸ τὸ κακό του.

Ὁ πατέρας του τὰ εἶχε τόσο χαμένα στὴν ἀρχή, ποὺ δὲν τολμοῦσε νὰ κουνηθῆ ἀπὸ τὴ θέση του. Ὕστερα, ἀφοῦ συνῆλθε κάπως, ὥρμησε σὰν τρελλός, ἔπιασε ἀπὸ τὸ λαιμὸ τὴν παρομάνα καὶ τὴν πέταξε στὸν τοῖχο μὲ δύναμη.

— Ἔξω !...Ἔξω !...Ἔξω !...κτῆνος ! τραύλισε. Μὰ ἐκείνη, τὸν ἀπώθησε μὲ μιὰ σπρωξιὰ καί, μὲ μαλλιὰ ἄνω-κάτω, μὲ μάτια ποὺ πετούσανε σπίθες, ἐφώναξε :

— Τί σοῦθε ἀπόψε, τρελλέ ! Μὲ χτυπᾶς γιατὶ ζητῶ νὰ ταΐσω αὐτὸ τὸ παιδί, ποὺ τὸ κατέστρεψες μέ τὰ γλυκά ! ..

Ἐκεῖνος, τρέμοντας ὁλόκληρος, τραύλισε :

— Ἔξω !...Ξεκουμπήσου !...Ξεκουμπήσου ἀπὸ δῶ, κτῆνος !...

— Ἄ !...Νομίζεις πὼς μπορεῖς νὰ μὲ μεταχειρίζεσαι ἔτσι, ἐμένα !.. Εἶσαι γελασμένος ! Καὶ γιὰ ποιὸ λόγο ; Γι' αὐτὸ τὸ μυξιάρικο ποὺ δὲν εἶνε δικό σου...Ναί..ποὺ δὲν εἶνε δικό σου !...Μάλιστα !...Δὲν εἶνε δικό σου !...Μάθε το λοιπόν ! Ὅλος ὁ κόσμος τὸ ξέρει αὐτὸ τὸ μυστικό, ἐκτὸς ἀπὸ σένα ! Ρώτησε τὸ μπακάλη, τὸ χασάπη, τὸ φούρναρη, ὅλους...ὅλους...νὰ σοῦ τὸ ποῦνε !

Πνιγμένη ἀπὸ τὴν ὀργή, μιλοῦσε βιαστικὰ καὶ ἀσυνάρτητα. Σὲ μιὰ στιγμὴ σώπασε κυττῶντας τον στὰ μάτια. Αὐτὸς δὲν κουνιόταν ἀπὸ τὴ θέση του, ἦταν κατακίτρινος, τὰ χέρια του τρέμανε.

Ὕστερα τέλος ἀπὸ λίγες στιγμές, τραύλισε μὲ τρεμουλιασμένη, σβυσμένη φωνή, ποὺ ἐπάλλετο ἀπὸ μιὰ φοβερὴ συγκίνηση :

— Τί λές !...Τί λές !. .Εἶνε ἀλήθεια αὐτὸ ποὺ λὲς ;...

Αὐτὴ δὲ μιλοῦσε, τρομαγμένη ἀπὸ τὴν ἔκφραση τοῦ προσώπου του.

Ἔκανε ἕνα βῆμα καὶ τὴν ξαναρώτησε :

— Τί εἶπες ;... Τί εἶπες ;...

— Εἶπα αὐτὸ ποὺ ξέρει ὅλος ὁ κόσμος, ἀπάντησε αὐτὴ τότε μὲ ἤρεμη φωνή.

Ὁ Λεμονιὲ σήκωσε τὰ χέρια του ψηλὰ καὶ μὲ μιὰ κτηνώδη ὁρμὴ χύμηξε ἀπάνω της. Μὰ αὐτὴ τοῦ ξέφυγε οὐρλιάζοντας :

— Κύτταξε, κύτταξε λοιπόν, βλάκα, πὼς μοιάζει μὲ τὸ Ντυρετούρ ! Τὰ μάτια του...ἡ μύτη του...τὰ μαλλιά του ! Σοῦ τὸ ξαναλέω : ὅλος ὁ κόσμος τὸ ξέρει, ἐκτὸς ἀπὸ σένα ! Ὅλος ὁ κόσμος γελάει μαζύ σου ! Κύτταξέ το λοιπόν !

Ἄνοιξε ὕστερα τὴν πόρτα καὶ βγῆκε ἔξω. Ὁ μικρός, κατατρομαγμένος, ἔμενε ἀκίνητος μπροστὰ στὸ πιάτο του μὲ τὴ σούπα.

***

Ὕστερα ἀπὸ μιὰν ὥρα, ἡ παραμάνα, ξαναγύρισε σιγὰ-σιγὰ γιὰ νὰ δῆ τὶ γίνεται. Ὁ Γιαννάκης, ἀφοῦ ἔφαγε τὰ γλυκὰ καὶ τὴν κομπόστα του, ἔτρωγε τώρα τὴ μαρμελάδα μὲ τὸ κουτάλι τῆς σούπας.

Ὁ πατέρας του δὲν ἤτανε μέσα.

Ἡ Οὐρανία πῆρε στὰ χέρια της τὸ παιδί, τὸ φίλησε καὶ σιγὰ σιγά, τὸ πῆγε στὴν κάμαρά του καὶ τὸ ἔβαλε νὰ κοιμηθῆ. Ἔπειτα ξαναγύρισε στὴν τραπεζαρία, σήκωσε τὸ τραπέζι κι' ἄρχισε νὰ σιγουρίζη ἀνήσυχη. Στὸ σπίτι δὲν ἀκουγόταν ὁ παραμικρὸς θόρυβος. Ἔβαλε ταῦτί της στὴν πόρτα τοῦ κυρίου της. Δὲν ἄκουγε τίποτα. Κύτταξε τότε ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα. Τὸν εἶδε νὰ γράφη. Φαινόταν ἥσυχος. Τότε κάθησε κι' αὐτὴ σὲ μιὰ καρέκλα ὅπου ἀποκοιμήθηκε καὶ δὲν σηκώθηκε παρὰ τὸ πρωΐ.

Σιγύρισε τὸ σπίτι ὅπως συνήθως, ἐσκούπισε, ξεσκόνισε καὶ, κατὰ τὶς ἐννέα, ἑτοίμασε τὸν καφὲ τοῦ κ. Λεμονιέ.

Μὰ δὲν τολμοῦσε νὰ τοῦ τὸν πάη στὴν κάμαρά του, γιατὶ ἤξευρε τὶ τὴν περίμενε, κι' ἄφησε νὰ τὴν φωνάξη. Πῆγε ἐννέα, δέκα ἡ ὥρα.. Τρομαγμένη πειὰ ἡ Οὐρανία πῆρε τὸ δίσκο μὲ τὸ καφὲ καὶ προχώρησε ὡς τὴν πόρτα τοῦ κυρίου της. Ἐκεῖ σταμάτησε καὶ τέντωσε τ' αὐτιά της ν' ἀκούση. Τίποτα. Χτύπησε, καμμιὰ ἀπάντηση. Κάνοντας τότε κουράγιο, ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε μέσα. Μὰ προτοῦ προφτάσει νὰ κάνη ἕνα βῆμα, ἄφησε μιὰ κραυγὴ τρομερὴ κι' ὁ δίσκος γλύστρησε ἀπὸ τὰ χέρια της κι' ἔπεσε κάτω...

Ὁ Λεμονιὲ βρισκόταν κρεμασμένος, στὴ μέση τῆς κάμαράς του. ἀπὸ τὸ χαλκᾶ τῆς ὀροφῆς. Ἡ γλῶσσα του ἦταν φριχτὰ πεταγμένη

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΗΘΟΠΟΙΩΝ, ΛΟΓΙΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ

Ὁ Γκάρρικ καὶ ὁ ....συνάδελφός του

Ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους Ἄγγλους ἠθοποιούς, ἦταν καὶ ὁ περίφημος Δαυΐδ Γκάρρικ, ὁ ὁποῖος μάλιστα ἐθεωρεῖτο ἄφθαστος στὸν ρόλο τοῦ Ἀμλέτου.

Μιὰ μέρα ποὺ ὁ Γκάρρικ εἶχε βγῆ περίπατο στοὺς δρόμους τοῦ Λονδίνου, συναντήθηκε μ' ἕναν ἄνθρωπο τοῦ λαοῦ, φτωχικὰ ντυμένο, ὁ ὁποῖος τὸν χαιρέτησε μὲ οἰκειότητα φωνάζοντάς του!

— Καλημέρα, ἀγαπητὲ συνάδελφε!

— Συνάδελφοι; ρώτησε ἔκπληκτος ὁ Γκάρρικ. Θὰ κάνης λάθος, καλέ μου ἄνθρωπε, γιατὶ ἐγὼ σὲ βλέπω γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή μου.

— Μπορεῖ νὰ μὲ βλέπετε γιὰ πρώτη φορά. Μολαταῦτα ἔχουμε παίξει πολλὲς φορὲς στὸ ἴδιο ἔργο.

— Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ μὴ σᾶς γνωρίζω τότε! Πέστε μου τοὐλάχιστον σὲ ποιὸ ἔργο ἔχουμε παίξη μαζύ;

— Στὸν «Ἀμλέτο».

— Καὶ ποιὸν ρόλο παίξατε σεῖς;

— Τὸν ρόλο τοῦ κόκορα ποὺ λαλάει μέσ' ἀπ' τὰ παρασκήνια, στὴν πρώτη πρᾶξι!...

***

Ἡ πνευματώδεις ἀπαντήσεις τοῦ Γιόριγκ

Ὁ περίφημος φλωρεντινὸς δημοσιογράφος τῆς περασμένης γενεᾶς Γιόριγκ, ὁ ὁποῖος φημιζόταν τόσο γιὰ τὸ σπινθηροβόλο πνεῦμα του ὅσο καὶ γιὰ τὰ μεγάλα χρέη του, χρεωστοῦσε κάποτε ἕνα σεβαστὸ ποσὸν σὲ κάποιον κρασέμπορο, γιὰ διάφορες ποσότητες ἐκλεκτοῦ κρασιοῦ ποὺ καταναλώσει σὲ φιλικὰ γεύματα.

Ὁ κρασέμπορος εἶχε πάει πολλὲς φορὲς στὸ σπίτι τοῦ Γιόριγκ, ἀλλὰ δὲν κατώρθωνε νὰ τὸν βρῆ ἐκεῖ. Τοῦ ἔγραψε ἐπίσης ἕνα σωρὸ γράμματα, ἀλλὰ σὲ κανένα δὲν εἶχε πάρει ἀπάντησι. Στὸ τέλος ἔχασε τὴν ὑπομονή του. Καὶ μιὰ μέρα ποὺ εἶδε τὸν Γιόριγκ σ' ἕνα καφενεῖο, μεταξὺ φίλων του, στοὺς ὁποίους ὅπως πάντα, διηγεῖτο διάφορα χαριτωμένα ἀνέκδοτα τὸν πλησίασε καὶ τοῦ εἶπε μὲ ὕφος σοβαρό:

— Τί θὰ γίνη, κύριε Γιόριγκ, γιὰ κεῖνο τὸ κρασί;

— Ποιό κρασί; ρώτησε κάνοντας τὸν ἀνήξερο ὁ τετραπέρατος δημοσιογράφος.

— Ἐκεῖνο ποὺ σᾶς ἔφερνα στὸ σπίτι σας ἐπὶ ἕνα ἔτος.

— Ἄ! Ἀλήθεια! Γιὰ πές μου σὲ παρακαλῶ, φίλε μου, ἤθελα τόσες φορὲς νὰ σὲ ρωτήσω, τὸ κρασὶ αὐτὸ τὸ εἴχες πληρώσει σ' αὐτοὺς ποὺ σοῦ τὸ προμήθευαν;

— Καὶ βέβαια τὸ εἶχα πληρώσει. Καὶ μάλιστα τοῖς μετρητοῖς.

— Αὐτὸ ἤθελα νὰ μάθω, καὶ καλὰ ἔκανες ποὺ μοῦ τὸ εἶπες. Ἤμουν ἕτοιμος νὰ τὸ πληρώσω κι' ἐγὼ κι' ἔτσι θὰ τὸ διπλοπληρώναμε!...

Ὁ δυστυχὴς κρασέμπορος ἔμεινε κόκκαλο...

Μιὰ ἄλλη μέρα ποὺ ὁ Γιόριγκ ἔκανε τὸν περίπατό του μὲ μερικοὺς φίλους του, εἶδε νὰ περνάη ἀπὸ μπροστά τους μιὰ νέα νόστιμη, μὲ ὕφος πολὺ προκλητικό.

— Νὰ μιὰ κοπέλλα πραγματικὰ ὡραία! φώναξε ὁ δημοσιογράφος.

Ἡ νέα ποὺ δὲν ἤξερε ποιὸς ἦταν γύρισε καὶ τοῦ εἶπε περιφρονητικά:

— Λυποῦμαι, κύριε, ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ πῶ κι' ἐγὼ γιὰ σᾶς τὸ ἴδιο.

Τότε ὁ Γιόριγκ μὲ καλοκάγαθο καὶ πατρικὸ ὕφος τῆς ἀπάντησε:

— Αἴ, δὲν πειράζει, δεσποινίς. Μὴν εἶσαστε τόσο αὐστηρή. Κάμετε ὅπως ἔκανα κι' ἐγώ. Πέστε το στὰ... ψέμματα, χωρὶς νὰ τὸ πιστεύετε!...

Κόκκαλο καὶ ἡ ὡραία δεσποινίς!...

ἔξω. Ἡ μιὰ παντούφλα του ἤτανε πεσμένη στὸ πάτωμα, ἡ ἄλλη βρισκόταν στὸ πόδι του. Μιὰ καρέκλα ἦταν ἀναποδογυρισμένη μπροστὰ στὸ κρεββάτι του. Ἡ Οὐρανία τὄβαλε στὰ πόδια οὐρλιάζοντας. Σὲ λίγο, εἶχαν μαζευτῆ ὅλοι οἱ γειτόνοι. Ὁ γιατρὸς διεπίστωσε ὅτι ὁ Λεμονιὲ εἶχε αὐτοχειριαστῆ κατὰ τὰ μεσάνυχτα. Πάνω στὸ τραπέζι βρέθηκε ἕνα γράμμα τοῦ αὐτόχειρος ἀπευθυνόμενο πρὸς τὸν Ντυρετούν, μ' αὐτὲς τὶς λίγες λέξεις:

«Σᾶς ἀφήνω καὶ σᾶς ἐμπιστεύομαι τὸ μικρό».

Γκὺ ντὲ Μωπασσὰν

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ

ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ὁ Πόε καὶ ἡ καπνοπῶλις. Πῶς τὴν μπέρδεψε. Ἕνα... πολύπλοκο πρόβλημα. Ἡ ἀφηρημάδα τοῦ Μαλλαρμέ. Τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀμποῦ. Τὰ μακάβρια ἀστεῖα τοῦ Μπωντελαίρ. Πῶς ἔκαμε ἕναν καρβουνιάρη ν' αὐτοκτονήση κλπ.

Ὁ Ἀμερικανὸς ποιητὴς Πόε συνήθιζε νὰ στειεύεται κατὰ τρόπο πολὺ παράξενο. Κάποτε, μπαίνοντας σ' ἕνα καπνοπωλεῖο γιὰ νὰ γοράση τσιγάρα, παρετήρησε ὅτι τὰ μάτια τῆς καπνοπώλιδος ἦσαν βαθειὰ χωμένα στὶς κόγχες της—ἀπόδειξη ὅτι εἶχε ἀδύνατη μνήμη—σὲ μεγάλη ἀπόσταση τὸ ἕνα ἀπὸ τἄλλο—γνώρισμα κι' αὐτὸ τῆς βραδυνοίας—κι' ὅτι τέλος τὸ μέτωπό της ἦταν στενὸ καὶ ἡ μύτη της ἀπεῖχε πολὺ ἀπὸ τὸ στόμα της—δυὸ ἀκόμη ἀσφαλέστατα γνωρίσματα ἠλιθιότητος.

Γιὰ νὰ διαπιστώση ὁ Πόε ἂν ἡ παρατηρήσεις του ἦταν ὀρθὲς πλησίασε σ' ἕνα κουτὶ μὲ ποῦρα καὶ πῆρε ἕνα στὸ χέρι του. Κατόπιν, προσποιούμενος ὅτι ἄλλαξε γνώμη, ἔβαλε πάλι τὸ ποῦρο μέσα στὸ κουτὶ καὶ παρήγγειλε ἕνα ποτὸ ποὺ κόστιζε ὅσο καὶ τὸ ποῦρο. Αὐτὸ ἦταν ἀρκετό! Κι' ἀφοῦ ἔπιε τὸ ποτό του,διευθύνθηκε πρὸς τὴν πόρτα.

— Κύριε, συγγνώμην, ξεχάσατε νὰ πληρώσετε τὸ τζίν πούπιατε, τοῦ φώναξε ἡ καπνοπῶλις.

— Μὲ συγχωρεῖς, ἀπήντησε ἀτάραχος ὁ ποιητής, τὸ τζὶν τὸ πῆρα ἀντὶ τοῦ πούρου.

— Ἔ, τότε νὰ πληρώσετε τὸ ποῦρο!

— Μὰ πῶς μπορεῖ νὰ γίνη αὐτό, ἀφοῦ δὲν τὸ κάπνισα! Εἶδες ἄλλωστε μὲ τὰ μάτια σου ὅτι τὸ ξανάβαλα μέσ' στὸ κουτί!

— Ἄ, ναί, ἔχετε δίκηο... μουρμούρισε τότε ἐκείνη.

Καὶ πρὶν προφτάση, μὲ τὸ φτωχὸ μυαλό της, νὰ λύση αὐτὸ τό... δύσκολο καὶ πολύπλοκο πρόβλημα, ὁ Ἔντγκαρ Πόε εἶχε ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸ καπνοπωλεῖο της.

***

Ὁ Γάλλος ποιητὴς Μαλλαρμέ, ὅπως πολλοὶ ἄλλωστε ποιηταὶ καὶ καλλιτέχναι, εἶχε στιγμὲς τρομερῆς ἀφηρημάδας καὶ ἀφελείας.

Τὸ 1896, ἕνας περίφημος ἀμερικάνος ὀδοντοϊατρός, ἔχτισε στὸ Παρίσι ἕνα σπίτι τοῦ ὁποίου τὸ ὕψος ἦταν μεγαλείτερο ἀπ' ὅτι ὥριζε ὁ νόμος. Ὕστερα λοιπὸν ἀπὸ πολλὲς διαδικασίες, οἱ ἁρμόδιοι ἐπέβαλαν στὸν ἀρχιτέκτονα νὰ ἐλαττώση τὸ ὕψος τῆς οἰκοδομῆς.

Αὐτὸ τὸ περιστατικὸ τὸ διηγήθηκαν στὸ Μαλλαρμὲ καὶ συνεπλήρωσαν:

— Θάναγκασθῆ νὰ γκρεμίση ἕνα πάτωμα ὁ ἰδιοκτήτης.

— Ποιὸ ἀπ' ὅλα; ρώτησε ὁ ποιητὴς ἀφελέστατα.

***

Τὸν περασμένο μῆνα γιορτάσθηκε στὸ Παρίσι ἡ ἑκατοστὴ ἐπέτειος τῆς γεννήσεως τοῦ τόσον γνωστοῦ μας συγγραφέως Ἐδμόνδου Ἀμποῦ. Μαζὺ μὲ τὰ τόσα ἄλλα χαριτωμένα ἀνέκδοτα τῆς ζωῆς του ποὺ δημοσίευσαν τὰ ξένα φύλλα εἶνε καὶ τὸ ἑξῆς:

— Ἀπευθυνόμενος κάποτε ὁ Ἀμποῦ σὲ μιὰ δεσποινίδα τῆς εἶπε:

— Δεσποινίς, ὅταν σᾶς βλέπη κανείς, σᾶς ἀγαπᾶ. Ὅταν σᾶς ἀγαπᾶ... ποῦ σᾶς βλέπει;...

***

Τ' ἀστεῖα τοῦ παράξενου καὶ σατανικοῦ Γάλλου ποιητοῦ Μπωντελαὶρ εἶχαν πάντοτε κάτι τὸ μακάβριο καὶ τἀποτελέσματά τους ἦσαν συχνὰ δυσάρεστα καὶ θλιβερά.

Κάποτε εὑρισκόμενος ὁ Μπωντελαὶρ στὸ Βέλγιο, περιεπλανᾶτο ἕνα σκοτεινὸ καὶ βροχερὸ ἀπόγευμα σὲ κάτι στενοσόκακα ἑνὸς προαστείου τῶν Βρυξελλῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ βροχὴ εἶχε δυναμώση, ἀναγκάσθηκε νὰ ζητήση καταφύγιο στὴν παράγκα ἑνὸς καρβουνιάρη μὲ τὸν ὁποῖο δὲν ἄργησε νὰ πιάση κουβέντα. Τό θλιβερὸ ὕφος καὶ τὸ διαπεραστικὸ βλέμμα τοῦ ποιητοῦ ἐπροκάλεσαν ἀμέσως στὸν ἁπλοϊκὸ καρβουνιάρη μιὰ παράξενη ἐντύπωση, ἕνα εἶδος φόβου.

— Δικά σου εἶνε ὅλα αὐτὰ τὸ κάρβουνα; τὸν ρώτησε ἔξαφνα ὁ Μπωντελαὶρ μὲ ὕφος κυριαρχικό. Δικά σου εἶνε; Πές μου.

— Δικά μου, μάλιστα, κύριε, ἀπάντησε αὐτὸς στενοχωρημένος κάπως μὲ τὸν τρόπο τῆς ἐρωτήσεως.

— Πῶς! ἀνέκραξε τότε μὲ ἔκπληξη ὁ ποιητής. Δικά σου εἶνε, εἶπες, ὅλα αὐτά! ***Καὶ δὲν αὐτοκτονεῖς!***

Ἡ βροχὴ εἶχε πάψει στὸ μεταξύ. Κι' ὁ Μπωντελαίρ, ἀφήνοντας ἕνα διαβολικὸ καγχασμὸ ποὺ ἐπάγωσε κυριολεκτικῶς τὸν δυστυχισμένο τὸν καρβουνιάρη, ἄνοιξε τὴν πόρτα ἀπότομα καὶ χάθηκε σὰν καπνὸς μὲσ' στὴν ὁμίχλη.

Λίγες μέρες ἀργότερα μιὰ νοσηρὴ περιέργεια ὡδήγησε τὸν ποιητὴ στὸ ἴδιο στενοσόκακο. Τὰ παραθυρόφυλλα τοῦ μαγαζιοῦ τοῦ καρβουνιάρη ἦταν κλειστά! Ὁ Μπωντελαίρ, ἀθούμενος ἀπὸ μιὰν ἀλλόκοτη περιέργεια, ἐξήτησε πληροφορίες γι' αὐτὸν ἀπὸ τὴ γειτονιά.

— Τὸ δυστυχισμένο τὸν Τασσέλ, τοῦ εἶπε τότε μιὰ γρηά, τὸν βρῆκαν χθὲς νεκρό, μές στὸ μαγαζί του! Ὅως προχτές, ἦταν χαρούμενος πάντοτε, ὅταν, ἕνα βράδυ, ἦρθε ὁ διάβολος προσωποποιημένος καὶ τὸν διέταξε ν' αὐτοκτονήση. Τοῦ σφήνωσε τόσο γερὰ στὸ κεφάλι ὥστε ἀπὸ τότε ἔχασε τὸν ὕπνο του καὶ τὴν ὄρεξή του. Χτὲς ἀκριβῶς ἔχασε κ' ἕνα μεγάλο ποσὸν χρημάτων ἐξ αἰτίας κάποιος χρεωκοπίας. Κατάλαβε πὼς ἦταν χαμένος, ὅτι ὅλα τελείωσαν γι' αὐτόν. Κλείστηκε τότε στὸ δωμάτιό του, ἄναψε ἕνα μαγκάλι κάρβουνα καὶ τὸ πρωὶ βρέθηκε νεκρὸς ἀπὸ ἀσφυξία!

Ὁ Μπωντελαὶρ δὲ ζήτησε νὰ μάθη περισσότερα. Χαιρέτησε τὴ γυναίκα κ' ἔφυγε στενοχωρημένος καὶ καταλυπημένος γιὰ τὸ φέρσιμό του.